

Lepsze dopasowanie usług prowadzących do zatrudnienia – oczekiwania związane z udziałem partnerów/operatorów prywatnych na tle zmian ustawowych

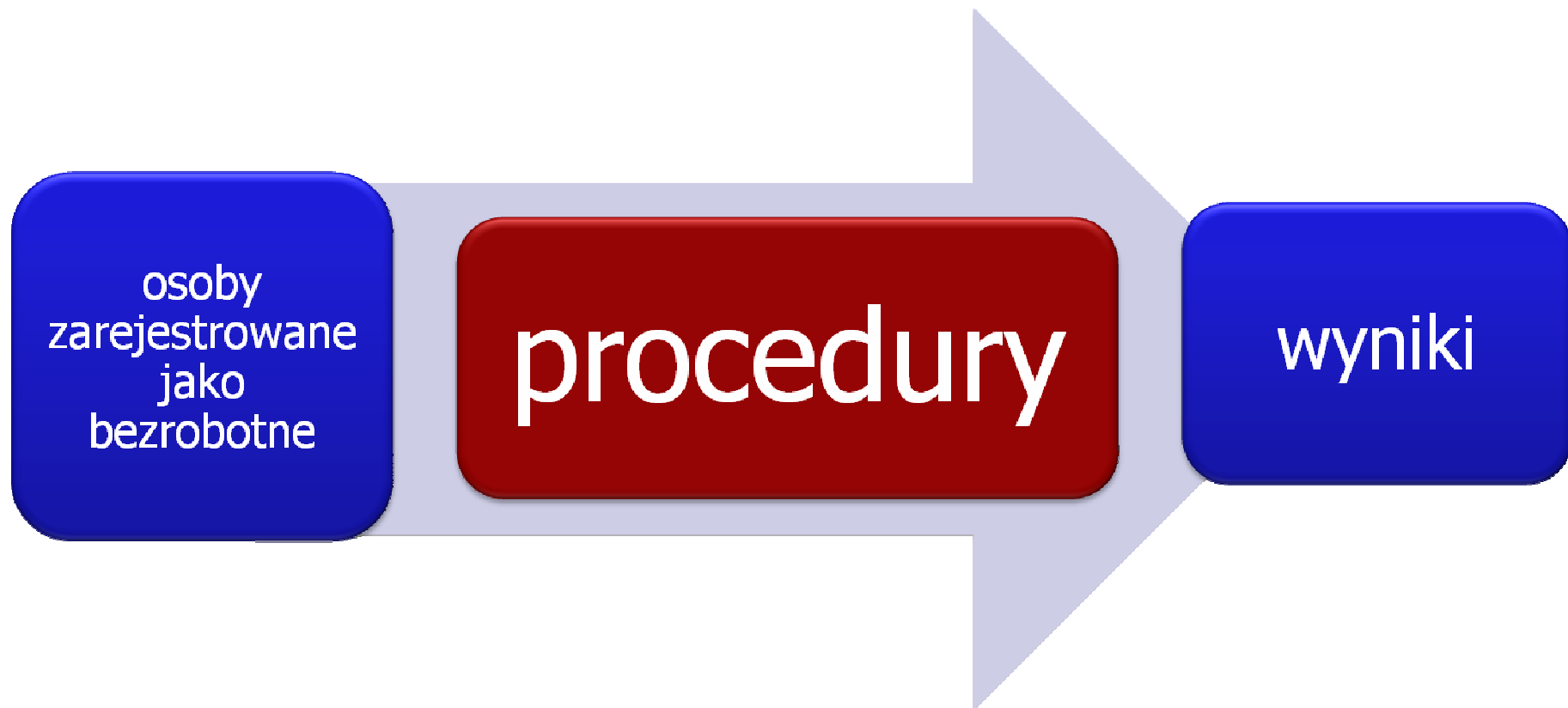
Urszula Sztanderska

Express do zatrudnienia - innowacyjny model aktywizacji osób bezrobotnych
Wojewódzki Urząd Pracy, Kraków, 21.06.2013

UNIwersytet Warszawski
Wydział Nauk Ekonomicznych

Wyniki procesu: zależność od procedur

Problemy

1. Kto powinien trafić do programów realizowanych przez partnerów prywatnych
2. Jak wyłaniać bezrobotnych trafiających do programów zatrudnieniowych realizowanych przez partnerów prywatnych
3. Dlaczego partnerzy prywatni mogą efektywniej rozwiązywać problemy zatrudnieniowe niektórych grup bezrobotnych
 - ◆ Określenie standardów ich obsługi
 - ◆ Mechanizmy stymulujące efektywność działań

**Kontekst:
skuteczność**

Problem 1: kto szuka pomocy w PUP?

◆ Osoby zarejestrowane jako bezrobotne – główne powody rejestracji

Kombinacja cech, populacja słabo zdiagnozowana, zróżnicowana terytorialnie

- Mające szanse na zasiłek
- Poszukujący pracy i nie znajdujące jej w inny, efektywniejszy sposób
- Oczekujące udziału w programie, do którego przepustką jest status bezrobotnego (obfitość środków unijnych była dodatkowym impulsem)
- Potrzebujące ubezpieczenia zdrowotnego (w tym pracujące i bierne)
- Potrzebujące pomocy społecznej, niemożliwej do uzyskania bez tego statusu

Problem 1: na jakie grupy dzielić bezrobotnych

◆ **Zmiany ustawowe**

◆ Profilowanie dzieli zarejestrowanych jako bezrobotnych na:

- ◆ Aktywnych → należne im usługi: pośrednictwo i poradnictwo
- ◆ Wymagających wsparcia → należne im usługi: poza ww. instrumenty tzw. ALMP
- ◆ Oddalonych od rynku pracy → usługi aktywizacyjne agencji zatrudnienia, wejście do programu Aktywizacja i integracja

◆ Profilowanie pomija kategorie nie będące bezrobotnymi w sensie ekonomicznym ale zarejestrowane jako bezrobotne, co z nimi __> osobny problem

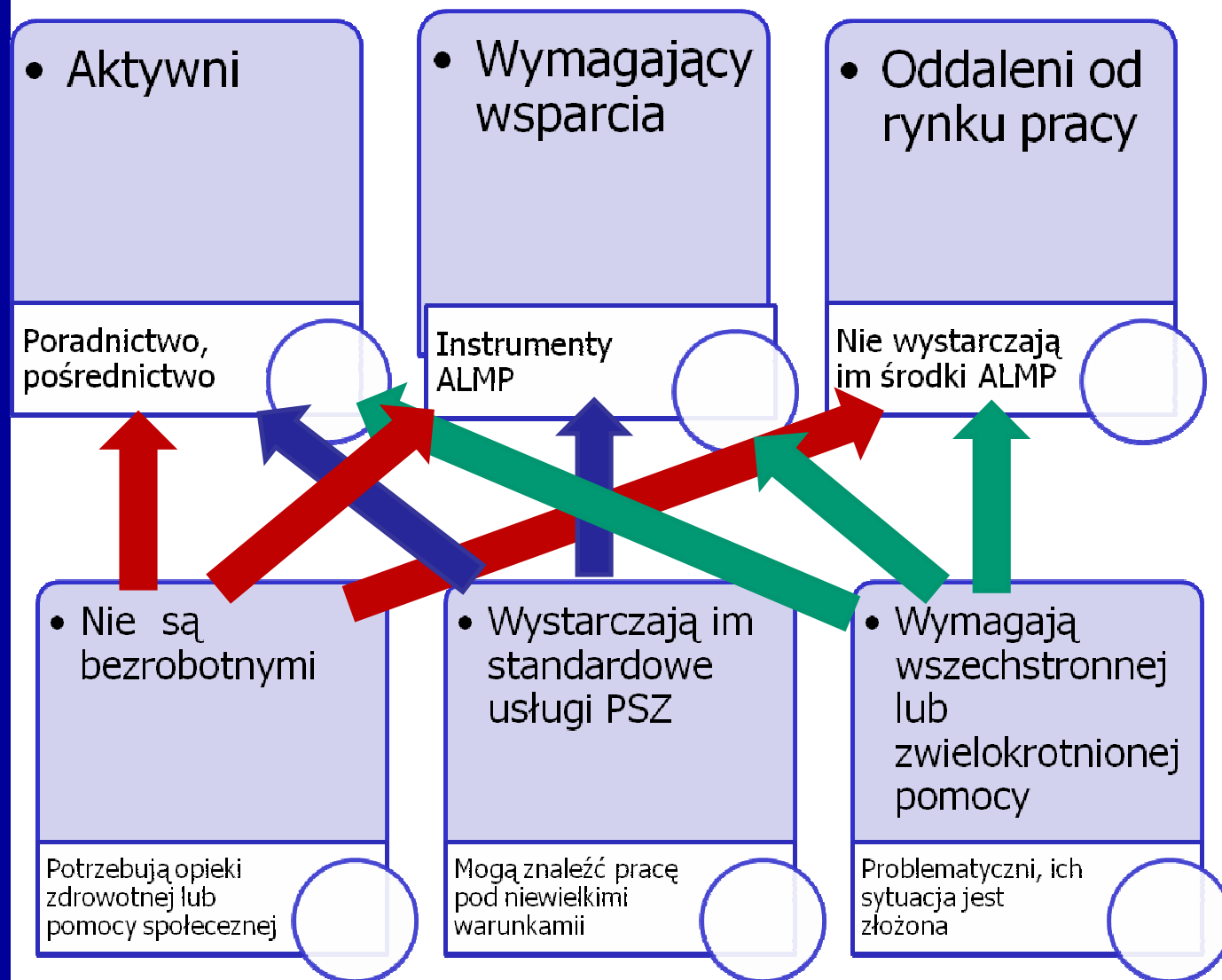
◆ **Zmiany z perspektywy współpracy z operatorami prywatnymi**

◆ Podział bezrobotnych z perspektywy podmiotów, które mają rozwiązać ich problemy → profilowanie na:

- ◆ Tych, którym wystarczy wsparcie urzędów pracy, czyli klasyczny zestaw usług
 - Poradnictwa
 - Pośrednictwa
 - Instrumentów ALMP

- ◆ **Tych, którym potrzeba usług kombinowanych lub wykraczających poza katalog dostępny PUP**

Problem 1: na jakie grupy dzielić bezrobotnych, cd.

Problem 2: Jak ich dzielić / wyodrębnić

- ◆ **W jaki sposób dzielić bezrobotnych na grupy, warunki:**
 - ◆ **Nieustawowego określania kryteriów** podziału bezrobotnych (inne kraje: szkolenia w zakresie metod rozpoznawania potrzeb i ograniczeń osób bezrobotnych)
 - ◆ **Elastycznego traktowania**, możliwości zmiany profili i kryteriów ich ustalania (zmiennosc w czasie)
 - ◆ dopasowane do lokalnych zjawisk ekonomicznych (cech rynku pracy) i społecznych – **nie mogą być identyczne dla całego kraju**
 - ◆ Wykorzystujące wiedzę pracowników PUP
 - ◆ Nieobarczone dodatkowymi funkcjami np.
 - Uzyskania określonej sprawności (wyrejestrowań)
 - Wypełnienia (dopasowania do) limitów finansowych

Problem 2: proces profilowania bezrobotnych

- ❖ Profilowanie w toku **tworzenia IPD obejmie wszystkich bezrobotnych – już teraz jest zrutynizowane i obciążające administracyjnie**
(zjawisko udokumentowane: K. Sztandar-Sztanderska, Praktyki administracyjne wobec bezrobotnych w Polsce, maszynopis),
- ❖ wyłamanie się bezrobotnego z IPD (co jeśli zrutynizowany i mało trafny?) będzie karane odebraniem statusu bezrobotnego (do tej pory nieprzyjmowanie ofert pracy i nieprzystępowanie do programów ALMP) → **potrzeba odciążenia administracyjnego i wzrostu zatrudnienia**

Problem 2: czy można uprościć

- ◆ Głównie posługując się kryterium długotrwałości bezrobocia → pilotaż małopolski
- ◆ Domniemanie: usługi PSZ okazały się niewystarczające
- ◆ Problem: powracający do bezrobocia (ważne: nie tylko nieznajdowanie pracy ale też niezdolność do jej utrzymania)

Problem 2: co? komu?

- ◆ O efektywności współdecyduje pakiet usług, jakie zostają dostarczone wytypowanym bezrobotnym
 - ◆ dla kat. - wymagających wsparcia dostępne będą wszystkie instrumenty rynku pracy, wyłączy się więc z dostępu do nich bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy aktywnych (słusznie)
 - ◆ do tej pory instrumenty te były przeznaczone dla osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które stanowiły 90% zarejestrowanych bezrobotnych; teraz osoby w ten sposób określone będą miały pierwszeństwo ale i tak wątpliwe stosowanie pierwszeństwa, bo z „zestawu” wyłączono niewielką grupę
 - ◆ wyłączeni zostali m.in. bez kwalifikacji – wątpliwy sens tego wyłączenia (niektóre ze środków ALMP mogą być odpowiednie)
 - ◆ **Pilnie potrzebny inny mechanizm dostępu do instrumentów rynku pracy niż proponowany w zmienianej ustawie**
- ◆ Jak będą kwalifikowani powracający do rejestrów?

Problem 2: co? komu? cd.

- ◆ Jakie są gwarancje właściwych (skutecznych?) instrumentów dla wszystkich w tej grupie – żadne, bo zależne od finansów, stanu koniunktury ...
 - ◆ możliwa reakcja → przesuwanie do grupy aktywnych takiej liczby osób, dla której nie ma środków na dostateczne wsparcie, niekoniecznie dobrze wyselekcjonowanych i takich, którym wystarcza poradnictwo i pośrednictwo
 - ◆ możliwa reakcja → dzielenie środków, wybór mniej kosztownych, nawet jeśli to mało skuteczne
 - ◆ Za mało lub źle alokowane środki ALMP → długotrwałe bezrobocie
 - ◆ **Postulat jak poprzednio - potrzebny inny mechanizm dostępu do instrumentów rynku pracy**
- ◆ Proponowanym rozwiązaniem: nowy system motywowania —
→ → →

Problem 2: motywowanie PSZ

- ◆ Do czego? Do relatywnego w stosunku do średniej zwiększenia
 - ◆ udziału doradców klienta/pracowników ogółem
 - ◆ tzw. efektywności zatrudnieniowej
 - ◆ tzw. efektywności kosztowej
 - ◆ Spodziewane efekty 2 i 3. kierunku motywacji:
 - ◆ Ograniczanie pochopnego przesuwania bezrobotnych z grupy *wymagających wsparcia* do grupy *aktywnych i oddalonych od rynku pracy* do *wymagających wsparcia* (**dobrze**)
 - ◆ **Ale skoncentrowanie uwagi (i środków) na bezrobotnych wymagających wsparcia i aktywnych (źle) spośród wymagających wsparcia i oddalonych od rynku pracy na najlepiej rokujących (źle)**
-

Problem 2: motywowanie cd.

- ◆ Spodziewane efekty 1. kierunku motywacji:
 - ◆ **Przejęcie przez grupę zwaną doradcami klienta czynności administracyjnych, organizacyjnych, powodujące wzrost ich obciążeń i spadek czasu na pracę z klientem** (zjawisko udokumentowane: K. Sztandar-Sztanderska, patrz wyżej)
 - ◆ **Pozorne zatrudnienie na stanowiskach określonych jako doradcy klienta**
 - ◆ **Utrata korzyści (efektywności) ze specjalizacji**

Problem 2: standardy obsługi

- ❖ Obsługa przez jednego pracownika (case manager); właściwa – choć trudna
 - ◆ Naruszenie dotychczasowych zakresów obowiązków, po części zignorowanie kompetencji
 - ◆ Konieczne szkolenia
 - ◆ **Niezbędne zaplecze obsługi – przeciwstawne kierunkowi motywacji wyznaczonemu w projekcie zmian ustawowych**

Problem 3: wyniki polityk

Wyniki oczekiwane

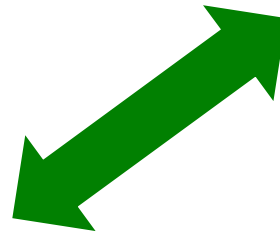
- ◆ Poprawa charakterystyk podażowej strony rynku pracy
- ◆ Zmniejszenie niedopasowań krótko- i długookresowych (mismatch)

◆ Długookresowe (trwałe) zmniejszenie:

- ◆ Bezrobocie
- ◆ Wykluczenia

Wyniki kontrolowane

- ◆ Zmniejszenie populacji osób zarejestrowanych jako bezrobotne

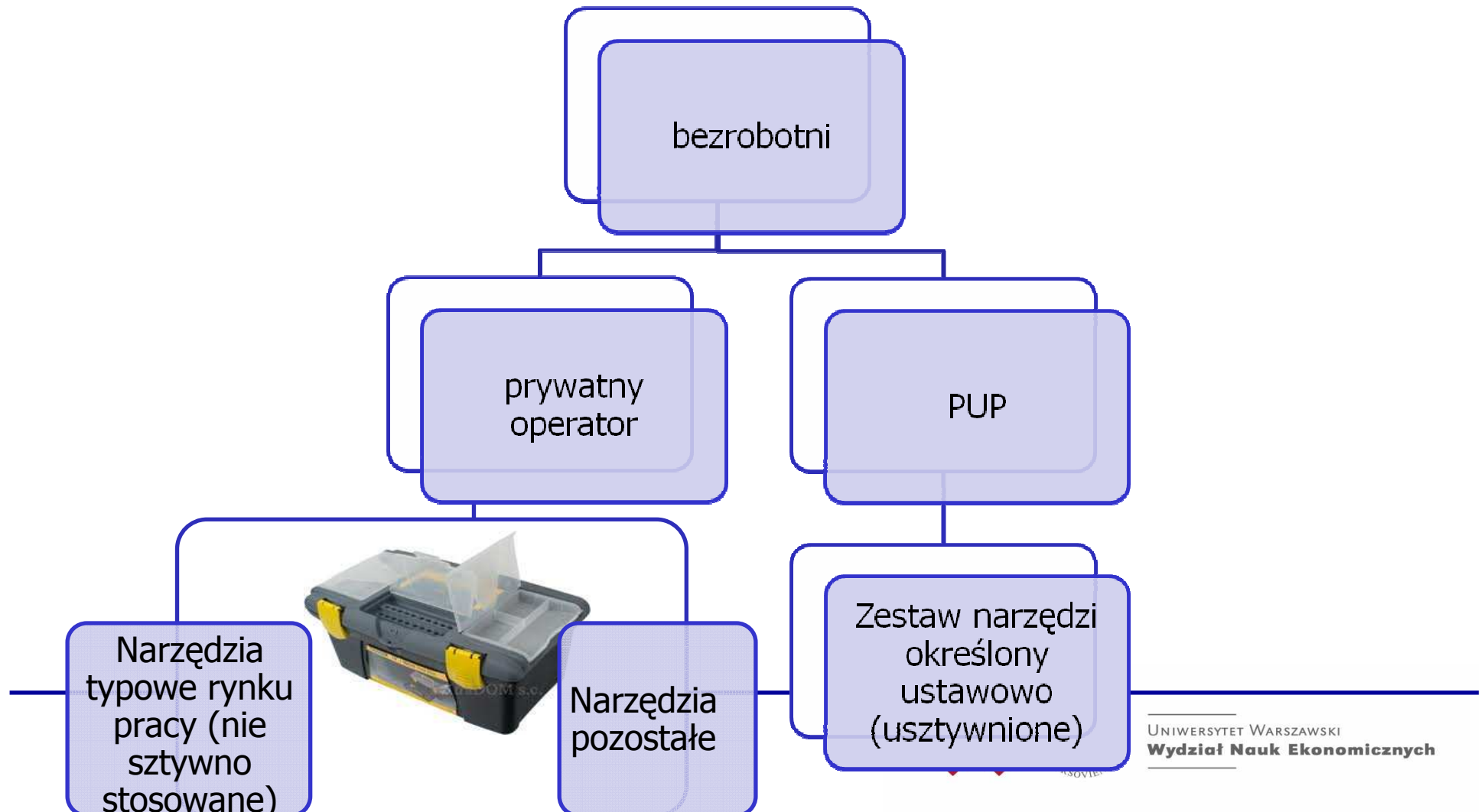

Problem 3 cd.

- ◆ Niewłaściwie określony cel - wynik działań:
zmniejszenie osób zarejestrowanych jako bezrobotne → powinno być:
 - Nie wyrejestrowani, a ci którzy podjęli pracę
 - Nie ci, którzy podjęli jakąkolwiek pracę a tylko tę, która nie jest subsydiowana
 - Nie ci, którzy podejmują pracę na krótko a ci, którzy pozostają zatrudnieni w długim czasie (przynajmniej 1 rok)
 - Nie wszyscy w równym stopniu a szczególnie ci, którzy mieli wyraźne deficyty w dopasowaniu do rynku pracy

Problem 3: działania wobec bezrobotnych

Czy pilotaż małopolski prowadzi do skutecznych działań - pytania

- ◆ Quasi - przymusowy system wyłaniania bezrobotnych: znajdują się nie-bezrobotni ale o pewnym stopniu determinacji dla utrzymania się rejestrach
- ◆ Wśród wyłonionych do pilotażu osoby z lokalnych rynków o różnym stopniu nierównowagi (zróżnicowane szanse na zatrudnienie nie wynikają z osobistych cech bezrobotnych)
- ◆ Część działań wymaga jednak współpracy z sektorem publicznym (edukacją, opieką społeczną itp.)
- ◆ 6 miesięcy zatrudnienia → dobra ścieżka do sukcesu ale nie pełen sukces

Dziękuję

UNIwersytet Warszawski
Wydział Nauk Ekonomicznych